

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA,
MARIBOR

DIPLOMSKA NALOGA

KAKO USPEŠNO NALOŽITI PREMOŽENJE

Kandidatka: Alojzija Petovar

Študentka študija ob delu

Št. indeksa: 11190260120

Program: Ekonomist

Mentorica: dr. Vlasta Črčinovič Krofič

Maribor, september 2011

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Alojzija Petovar, št. Indeksa 11190260120, sem avtorica diplomske naloge z naslovom kako uspešno naložiti premoženje, ki sem jo napisala pod mentorstvom dr. Vlaste Črčinovič Krofič.

S svojim podpisom zagotavljam, da :

- je predložena diplomska naloga izključno rezultat mojega dela;
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana skladno s pravili višje strokovne šole Academia;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli kot moje lastne – kaznivo po zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah; ul št. 16/2007; (v nadaljevanju zasp), prekršek pa podleže tudi ukrepom višje strokovne šole Academia skladno z njenimi pravili;
- skladno z 32. členom ZASP dovoljujem višji strokovni šoli Academia objavo diplomske naloge na spletnem portalu šole.

Maribor,

Podpis študenta:

ZAHVALA

Za mentorstvo ter strokovno in hitro pomoč pri izdelavi diplomske naloge se iskreno zahvaljujem mentorici dr. Vlasti Črčinovič Krofič.

Hvala ravnateljici mag. Mirjani Ivanuša Bezjak za vodenje, usmerjanje in predloge za dosego končnega cilja – diplome. Prav tako hvala vsem predavateljem in strokovnim delavcem višje strokovne šole Academia.

Hvala lektorici Mojci Vrčko za lektoriranje diplomskega dela.

Posebna zahvala gre moji družini, hčerama Nataliji in Špeli ter Radku, za razumevanje, potrpljenje, pomoč in spodbudo.

Nazadnje še hvala moji vodji Andreji Bračič, da mi je omogočila študij in vsem mojim sodelavkam in sodelavcu za vso podporo in spodbudne besede v času študija.

POVZETEK

Ravnanje z denarjem je ena od mnogih zanimivih možnosti, ki nam jih ponuja življenje. Dobro poznavanje večnih zakonov o denarju in pravilna zavest o denarju so predpostavke za življenje v finančni neodvisnosti. Vsaka naložba denarja ima svoje prednosti in slabosti. V redkih primerih je mogoče denarno naložbo razdeliti na dobro in slabo. Zaradi svoje nevednosti mora vlagatelj zaupati ponudbam bank, finančnim svetovalcem, zavarovalnicam.

V diplomski nalogi predstavimo različne vrste naložb v sklade, delnice, zlato, žlahtne kovine in varčevanje na banki. Naložbe primerjamo med seboj, tako, da naredimo izračun za vsako vrsto. Varčevanje je za dobo pet let od 2006 do 2011 za 5.000,00 EUR.

Sklade upravljajo posebne finančne institucije t. i. družbe za upravljanje, ki so se razvile s ciljem doseganja učinkovitega in uspešnega upravljanja vloženih denarnih sredstev vlagateljev in plemenitenje njihovih sredstev. V nalogi izdelamo in predstavimo izračun za sklad Infond Bric in Infond Europa.

Delnica je vrednostni papir, ki kotira na borzi. Na borzi se določa cena glede na ponudbo in povpraševanje. Predstavimo tudi donosnost delnic. Izračun naredimo za delnico družbe Petrol.

Zlato spada med kovine in je staro skoraj toliko kot zemlja. Predstavimo nekaj razlogov za nakup zlata. Pri izračunu smo vzeli podatke na spletni strani banke Slovenije.

Platina in paladij spadata med žlahtne kovine in njuna vrednost zelo narašča. Podatke za izračun vrednosti teh dveh kovin smo poiskali na spletni strani banke Slovenije.

Varčevanje na banki je eno izmed najbolj varnih varčevanj. Izračun naredimo za rentno varčevanje in depozit za pet let. Podatke o obrestnih merah za petletno obdobje smo vzeli od banke NKBM.

V nadaljevanju diplomskega dela predstavimo rezultate ankete, izvedene med fizičnimi osebami.

Ključne besede: varčevanje, naložbe, skladi, delnice, zlato, plemenite kovine, paladij, platina, depozit, rentno varčevanje.

ABSTRACT

HOW TO SUCCESSFULLY INVEST YOUR ASSETS

Dealing with money is one of many interesting possibilities that life provides us with. Good knowledge on everlasting laws about money and the right consciousness about money are predispositions for a financial independent life. Every financial investment has its advantages and weaknesses. In rare cases the financial investment can be divided into a good and bad investment. Due to his lack of knowlwdgw the investor has to trust bank offers, financial consultants and insurance companies.

In the thesis we present different types of investments into trusts, stocks, gold, precious metals and bank savings. We compare different investments through various calculations for a five year saving in a 5-year period from 2006 to 2011 in the amount of 5.000,00 EUR.

Trusts are managed by financial institutions, namely managing companies, wich developed with the goal to achieve effective and successful management of the investment financial means. We make a calculation for the trust Infond Bric and Infond Europa.

The stock is a bill that trades on the stock market. The stock market defines the price regarding the offer and demand. We present the profitability of stocks. The calculation is made for the stock of the company Petrol.

Gold belongs among metals and is so old as the earth. We will present some reasons to purchase gold. Doing the calculation used the data from the web site of Bank of Slovenija.

Platinum and palladium belong to precious metals and their value is heavily increasing. We found the data foe the value calculation of these two metals on the web site of Bank of Slovenija.

Bank savings is one of the safest types of savings. We do a calculation for rent saving and deposit for five years. We gained the data from the bank nkbm for this 5-year period.

In continuation we present the results of a survey, carried out within individuals.

Keywords: saving,investments, trusts, stocks, gold, precious metals, palladium, platinum, deposit, rent saving.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	9
1.1	Opredelitev diplomskega dela	9
1.2	Namen, cilji in osnovne trditve	9
1.3	Predpostavke in omejitve	10
1.4	Predvidene metode raziskovanja	11
2	FINANČNE NALOŽBE	12
2.1	Skladi	12
2.1.1	Investicijski skladi	12
2.1.2	Vzajemni skladi	14
2.1.3	Kategorije nevarnosti pri posameznih skladih	14
2.2	Delnice	15
2.2.1	Donosnost delnic	17
2.3	Zlato	17
2.3.1	Deset razlogov, za nakup zlata	17
2.4	Druge žlahtne kovine – platina	19
2.5	Paladij	21
2.5.1	Oblike paladija za naložbe kapitala so:	23
2.6	Varčevanje na banki	24
2.6.1	Bančni depozit	24
2.6.2	Rentno varčevanje	25
2.6.3	Prednosti in slabosti bančnega varčevanja	26
3	PRIMERJAVA MED NALOŽBAMI	27
3.1	Informativni izračun naložbe v sklade	27
3.2	Informativni izračun naložbe v delnice	28
3.3	Informativni izračun naložbe v zlato	29
3.4	Informativni izračun naložbe v platino in paladij	30
3.5	Informativni izračun varčevanja na banki	31
3.6	Najbolj donosna in najmanj donosna naložba	32
4	RAZISKAVA MNENJ IN POZNAVANJA NALOŽB	34
4.1	Rezultati anketiranja	34
5	FAZE PROJEKTA, ČASOVNA IZVEDBA NALOG TER STROŠKI PROJEKTA	43

5.1	Faze projekta.....	43
5.2	Časovna izvedba projekta	43
5.3	Stroški projekta	44
6	ZAKLJUČEK.....	45
7	LITERATURA IN VIRI	46
7.1	Literatura.....	46
7.2	Internetni viri	46
8	PRILOGE	47

KAZALO SLIK

Slika 1:	Princip delovanja investicijskega sklada.....	13
Slika 2:	Zlate palice	18
Slika 3:	Platina.....	20
Slika 4:	Palice mase unče (31,1035 g), 50 g, 100 g, 250 g in 500 g, čistine 999,5/1000.....	20
Slika 5:	Kovanci mase unče (31,1035 g), kot so One Noble (Isle of Man), Avstralska koala, Kanadski javorjev list	21
Slika 6:	Paladij.....	22
Slika 7:	Palice mase unče (31,1035g), 50 g, 100 g, 250 g in 500 g, čistine 999,5/1000	23
Slika 8:	Kovanci (so zelo redki)	23

KAZALO GRAFOV

Graf 1:	Prikaz vrednosti zlata na borzi v NY za pet let.....	19
Graf 2:	Gibanje cene platine na borzi v NY	20
Graf 3:	Gibanje cene paladija na borzi v NY	22
Graf 4:	Prikaz delnic Infond BRIC in Infond Europa	28
Graf 5:	Gibanje cen družbe Petrol	29
Graf 6:	Prikaz cen paladija in platine	31
Graf 7:	Prikaz vrednosti naložb 1. 1. 2011	33
Graf 8:	Prikaz anketiranih po spolu.....	34
Graf 9:	Prikaz zaposlenih in nezaposlenih po spolu.....	35
Graf 10:	Primerjava zaposlenih moških in žensk po izobrazbi	36
Graf 11:	Prikaz anketiranih po letih	37

Graf 12: Prikaz varčevalcev po spolu.....	37
Graf 13: Vključenost moških in žensk v dodatno pokojninsko zavarovanje	38
Graf 14: Prikaz poznavanja različnih vrst naložb.....	39
Graf 15: Mnenja o donosnosti	40
Graf 16: Naložbe glede na varnost	41
Graf 17: Mnenja anketiranih o donosih na naložbo	42

KAZALO TABEL

Tabela 1: Prednosti in slabosti bančnega varčevanja	26
Tabela 2: Cene zlata v letih 2006–2011	30
Tabela 3: Izračun depozita 2006–2011	Tabela 4: Izračun rente 2006–2011... 32
Tabela 5: Izvedba projekta	43

1 UVOD

Nič ni pomembnejše kot današnji dan, je menil že Goethe. Velika večina ljudi pa se tega ne zaveda. Skrbijo za jutri, razmišljajo o preteklih dnevih in imajo danes želodčne težave zaradi nastalih nalog. Vedno znova srečujemo ljudi, ki govorijo, da so že vse poskusili, da bi se dokopali do premoženja. Vendar brez uspeha. Denar je oblika misli/mišljenja in simbol energije. Naše finančno stanje odseva našo zavest in naš odnos do denarja.

Denar sam po sebi ne osrečuje, a tudi če ga nimamo, je to v današnjem svetu tragično. Za mnoge ljudi je denar glavni razlog za stres v življenju. Dobro poznavanje zakonov o denarju in pravilna zavest o denarju so predpostavke za življenje v finančni neodvisnosti. Vse pa le ni odvisno od tega, da bi čim več denarja zaslužili, temveč da bi ga znali tudi povečati – množiti in si na ta način zagotoviti varnost in ne nazadnje izpolniti drobne in velike želje. Kopičenje denarja brez izpolnjevanja ciljev je nesmiselno.

Nepremičnine, delnice, življenjska zavarovanja ali javna posojila so pojmi, ki jih srečujemo dnevno, pa vendar se na njih spozna le malo ljudi.

1.1 *Opredelitev diplomskega dela*

V diplomski nalogi bomo predstavili nekaj možnih načinov oplemenitenja denarja, da si povečamo premoženje, si zagotovimo boljšo in bolj brezskrbno prihodnost. Ljudje se ubadamo s skrbjo za pokojnino in tretje življenjsko obdobje. S primerjavo različnih vrst naložb bomo ugotavljali, katera vrsta naložbe, vlaganja ali varčevanja je najdonosnejša oz. kje imamo največji dobiček oz. izgubo in katere naložbe so varne.

1.2 *Namen, cilji in osnovne trditve*

Naložbenih možnosti je precej, vsaka pa ima svoje prednosti in slabosti.

Najboljša naložba bi bila tista, ki bi prinesla visoke donose, nobenega tveganja, takojšnje razpolaganje z denarjem in nobene obdavčitve. Takšne naložbe žal ni ne pri nas ne nikjer drugje na svetu. Naložbe, ki omogočajo, da denar kadar koli dvignemo, recimo z osebnega računa v banki, imajo nizek donos. Naložbe z najvišjimi donosi so navadno zelo tvegane, saj lahko donos čez noč naglo zraste, a enako globoko tudi pade. Če imamo srečo, veliko zaslužimo, lahko pa tudi vse izgubimo.

V diplomskem delu bomo naredili primerjavo in raziskavo med posameznimi naložbami, kot so na primer:

- delnice,
- skladi,
- varčevanje na banki,
- zlato,
- druge žlahtne kovine (platina).

Za primerjavo bomo izbrali naložbo fizične osebe za dobo petih let v vrednosti 5.000,00 EUR.

Vsekakor velja dejstvo, da vseh naložb ne gre imeti v isti košari, zato trdimo: »Naložbe je najbolje imeti razdeljene po tretjinah,« tretjino v denarju, tretjino v nepremičninah in tretjino v zlatu.

1.3 Predpostavke in omejitve

Različne raziskave so pokazale, da imajo ljudje premalo znanja o financah in finančnih produktih, zato se je potrebno obrniti na finančne svetovalce. Finančni svetovalci so strokovnjaki na področju poznavanja finančnih poslov. Svetujejo glede vlaganja v raznovrstne naložbe oz. varčevanja. Neodvisno finančno svetovanje lahko nudijo le ponudniki, ki niso lastniško oz. kapitalsko vezani na nobeno od finančnih institucij (banko,

zavarovalnico, BPD ...), s katero poslovno sodelujejo. Edino tako smo lahko prepričani, da nam bo svetovalec ponudil tisto, kar je najboljše za nas.

Vsaka naložba denarja ima svoje prednosti in slabosti, popolne varnosti ni. V redkih primerih je mogoče denarno naložbo razdeliti na dobro in slabo. Za ugotavljanje, katera naložba je najprimernejša, je potrebna analiza in raziskava posameznih produktov.

1.4 *Predvidene metode raziskovanja*

Pri izdelavi diplomskega dela si bomo pomagali s strokovno literaturo iz knjižnice, internetom in osebnim znanjem na področju financ. Uporabili bomo tudi interno gradivo podjetja, kjer smo zaposleni, ter povzeli dejstva s seminarja na temo delnice. Primerjavo bomo naredili na podlagi raziskav in izračunov po posameznih naložbah. V tem delu bomo torej uporabili namizno raziskovanje in metodo opisovanja.

V aplikativnem delu bomo uporabili metodo anketiranja, analiziranja in sintetiziranja, saj bomo z anketo ugotavljali, kako občani poznajo posamezne naložbe.

2 FINANČNE NALOŽBE

2.1 Skladi

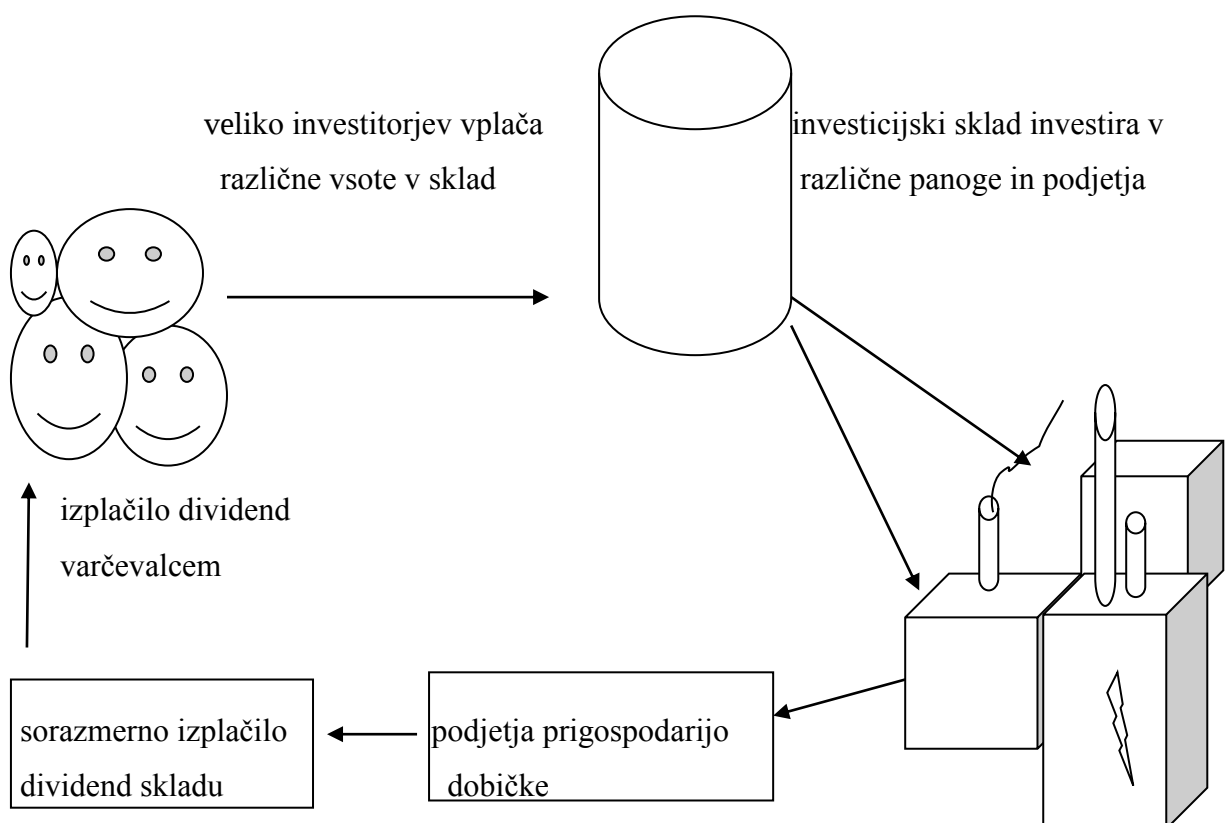
2.1.1 Investicijski skladi

S pojavom vrednostnih papirjev, predvsem delnic, ter z ugotovitvijo, da so tovrstne naložbe prihrankov na eni strani lahko bolj donosne kot vezava gotovine v banki, po drugi strani pa povezane z večjim ali manjšim tveganjem, predvsem v odvisnosti od vrste vrednostnega papirja, ki je predmet nakupa, so se v razvitih ekonomijah pojavili investicijski skladi. To so posebne finančne institucije, ki so se razvile s ciljem doseganja učinkovitega in uspešnega upravljanja, ki omogoča plemenitenje vloženih denarnih sredstev. Preko investicijskega sklada se malemu investitorju ponuja možnost, da v zamenjavo za svoj denar (gotovino) dobi delnico oz. certifikat investicijskega sklada in s tem nakupom enega vrednostnega papirja doseže večjo diverzifikacijo naložb, razpršitev in s tem zmanjšanje tveganja in raznovrstnost naložb. (Žnidaršič Krajnc, 1999, 17)

Investicijski skladi so delniške družbe, ki se ustanovijo izključno za javno zbiranje denarnih sredstev in investiranje ter so pravne osebe. Njihovi ustanovitelji so razni finančni subjekti, kot so banke, pokojninski in zavarovalni skladi. Investicijski skladi so zaprti skladi, saj investitor – delničar investicijskega sklada od tega ne more zahtevati, da mu delnico odkupi. Zaprti skladi izdajo fiksno število delnic v postopku, imenovanem prva izdaja delnic (IPO – initial public offering), ki so prenosljive in kotirajo na borzi. Postopek nakupa ali prodaje delnic zaprtega sklada je enak postopku pri nakupu delnic podjetja, pri katerem potrebujemo borznega posrednika. Cena delnic je odvisna od ponudbe in povpraševanja na borzi in se v teku trgovalnega dne spreminja. Kljub temu pa se ob zaključku trgovanja izračuna čista vrednost premoženja, ki pa lahko odstopa od zaključnega tečaja na borzi. Velika večina jih kotira po nižjem tečaju, kot je čista vrednost enote premoženja, to pomeni, da trgujejo z diskontom. V redkih primerih je tržna cena delnice sklada višja od izračunane vrednosti enote premoženja sklada in takrat pravimo, da delnica trguje s premijo. (Jesenek, 2003).

Investicijske družbe oz. skladi se vrivajo med organizacije, ki izdajo posamezne vrednostne papirje, in posameznike, ki investirajo svoje prihranke v papirje. Investicijske družbe oz. skladi nudijo posamezniku z majhnimi prihranki (premoženjem) možnost, da postane posredno solastnik določenega podjetja, ne da bi se pri tem kot investitor izpostavil tveganju. Kljub temu, da je znesek prihrankov lahko sorazmerno majhen, postaja tak mali investitor preko investicijskega sklada solastnik večjega števila podjetij. Investicijska družba mu to omogoča tako, da zbere prihranke večjega števila posameznikov ali družb in ob znanju, ki ga imajo upravljalci, kupi vrednostne papirje različnih izdajateljev. Posamezniku ob takšni naložbi ni potrebno nobeno znanje o investiranju v vrednostne papirje in njihovem upravljanju, saj sklad zagotavlja upravljanje portfelja vrednostnih papirjev.

Zbirni sod: investicijski sklad

Slika 1: Princip delovanja investicijskega sklada

Vir: Lasten prikaz

Posameznik, ki postane imetnik kupona, nima nikakršne pravice upravljati s podjetjem, kamor so bili dejansko naloženi njegovi prihranki. Prav tako posamezen delničar nima

pravic upravljati sklad, ker ga upravlja organizacija, ki ga je ustanovila – torej ustanovitelj in ne lastnik vrednostnega papirja. Če je banka ustanovila sklad, je banka tista, ki ga upravlja in ne trideset tisoč posameznikov, ki so s svojim denarjem kupili delnice takšnega sklada. (Žnidaršič Krajnc, 1999, 19)

2.1.2 Vzajemni skladi

Vzajemni skladi so investicijski skladi, ki jih upravlja družba za upravljanje. Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje opredeljuje vzajemni sklad kot »premoženje, ki ga sestavljajo naložbe v prenosljive vrednostne papirje in ki je bilo financirano z denarjem fizičnih oseb ter je v lasti teh oseb.« Vzajemni sklad niso pravne osebe, temveč zgolj skup premoženja. Na tem premoženju obstoji stvarnopravna (solastninska) pravica fizičnih oz. pravnih oseb, ki so v vzajemni sklad vložile denar. Fizična oz. pravna oseba postane solastnik sorazmernega dela vzajemnega sklada z vplačilom vrednosti investicijskega kupona vzajemnega sklada. (Žnidaršič Krajnc, 1999)

Vzajemni sklad je odprt investicijski sklad, ker lahko imetnik investicijskega kupona od družbe za upravljanje kadarkoli pisno zahteva, da mu izplača vrednost investicijskega kupona. Odprti skladi nimajo fiksnega števila delnic v obtoku, temveč izdajajo nove delnice po potrebi. Če prilivi v sklad presegajo odlive, potem za razliko izdajo nove delnice, v nasprotnem primeru jih umaknejo iz obtoka. Vrednost delnice je enaka izračunani čisti vrednosti premoženja na enoto ob zaključku borznega poslovanja za tisti dan. Vsi, ki so vplačali v sklad tega dne do določene ure, so dobili delnice po enaki ceni. V tem primeru ni dvojne cene, ker se cena ne določa na podlagi ponudbe in povpraševanja. Delnice tudi ne trgujejo s premijo in diskontom. Cena je samo ena in to tista, ki jo izračuna za to pooblaščen podjetje. (Jesenek, 2003)

2.1.3 Kategorije nevarnosti pri posameznih skladih

➤ Kategorija I: zelo majhno tveganje, skladi denarnega trga, donosi do 4-odstotni, časovno obdobje eno do tri leta, primerno za vsakogar, glede na to, da je ta kategorija zelo orientirana na varnost naložbe, prihaja do zelo majhnih vrednostnih nihanj.

- Kategorija II: majhno tveganje, pokojninski skladi, odprti nepremičninski skladi, donosi od 4- do 7-odstotni, časovno obdobje od treh let naprej, primerno za vsakogar, ki je naložil tekoča sredstva v kategorijo I in bi se rad izognil prevelikemu tveganju.
- Kategorija III: večje tveganje, mešani skladi, delniški skladi, donosi odvisni od veljavnosti (do 12-odstotni), časovno obdobje najmanj deset let, zaradi večjih tečajnih nihanj primerno samo za večje investitorje.
- Kategorija IV: zelo veliko tveganje, internacionalni skladi, deželni skladi, panožni skladi, donosi odvisni od veljavnosti (do 15-odstotni), primerno samo za profesionalce, ki razpolagajo s prostimi denarnimi sredstvi, možnost popolne izgube.
- Kategorija V: eksplozivno tveganje, šele nastajajoči tržni skladi in derivatni skladi, časovno obdobje naložbe špekulativno, donosi večji od 15 odstotkov, primerno samo za profesionalce, ki razpolagajo s prostimi denarnimi sredstvi, zelo velika nihanja, z visokimi donosi ali popolno izgubo.

2.2 Delnice

Delnice so lastniški vrednostni papirji, ki predstavljajo delež v lastnini delniške družbe. Podjetja delnice izdajajo, ker potrebujejo sredstva za širitev (novi stroji, obrati, pisarne). Podjetja lahko izdajajo dve vrsti delnic: navadne in prednostne. Ko se v praksi uporablja beseda delnica, je mišljena navadna delnica. Obe vrsti predstavljata pravico v podjetju, s to razliko, da prednostne delnice v večini primerov nimajo glasovalne pravice, s čimer so zmanjšane možnosti njihove rasti tečajev, lastniki navadnih delnic pa so zadnji v vrsti v primeru poplačila terjatev iz stečajne mase.

V skupino navadnih delnic uvrščamo tudi tako imenovane no-load delnice. Njihova značilnost je, da jih lahko kupimo brez posrednikov in njihovih provizij (npr. delnice NKBM). Postopek pridobitve takšnih delnic je preprost. Izpolniti je potrebno vlogo in nakazati denar na ustrezen račun. Prednost takšnih delnic je v korist tako izdajateljem kot investitorjem. Izdajatelji v tem primeru prodajajo delnice sami in ne s pomočjo investicijskih bank, kar je bistveno ceneje, investitorji pa kupijo delnice brez provizije po

tržni ceni. Pravice navadnih delnic so določene z zakoni posameznih držav in internimi pravili delniške družbe.

Prednostne delnice so hibrid, ker so po določenih značilnostih podobne tako obveznicam kot delnicam. Obstaja več vrst prednostnih delnic z različnimi lastnostmi in s tem tudi vlagateljevimi pravicami. Pravice prednostnih delnic izhajajo iz lastništva, ki dajejo prednost:

- pri izplačilu dividende (na primer v obliki povečanega ali prednostnega izplačila dividende),
- v primeru likvidacije (na primer poravnava pravic pred lastniki navadnih delnic).

Prednostne delnice lahko imajo določeno fiksno dividendo, ki mora biti izplačana vsako leto, zato ne nosijo pravice do glasovanja na skupščini. Prednostna delnica ima nižji donos kot navadna, saj je tveganje naložbe manjše. (Lubej, 2009, 64)

Delnice se kupujejo in prodajajo na borzi. Borza je organizirana gospodarska družba (pravna oseba), ki predstavlja organiziran kraj, kjer se srečujeta ponudba in povpraševanje po vrednostnih papirjih. Borza pri prodaji in nakupu neposredno ne sodeluje, ampak le zagotavlja pogoje, ki so potrebni za povezovanje kupcev in prodajalcev, srečevanje borznih posrednikov in sklepanje borznih poslov, ki jih potem sama nadzoruje. Osnovni namen borze vrednostnih papirjev je omogočiti organizirano, transparentno, likvidno in učinkovito poslovanje z vrednostnimi papirji in drugimi finančnimi instrumenti v skladu z zakoni in predpisi.

Na borzi se lahko trguje samo z vrednostnimi papirji, ki so uvrščeni v borzno kotacijo. Za uvrstitev na borzo morajo izdajatelji vrednostnih papirjev izpolnjevati določene pogoje. Prav tako pa z vrednostnimi papirji lahko za svoje stranke ali zase trgujejo samo pooblaščen borzni posredniki.

2.2.1 *Donosnost delnic*

Delnice so naložba, ki med vsemi naložbenimi alternativami dolgoročno prinaša najvišje dobičke. Donosnost delnice je odvisna predvsem od spremembe njene tržne vrednosti, ki se oblikuje na podlagi ponudbe in povpraševanja na borzi. Dobiček pri naložbah v delnice je sestavljen iz dveh delov:

- kapitalski dobiček; predstavlja razlika med prodajno in nakupno ceno delnice,
- udeležba v dobičkih oz. dividende; dobiček v obliki dividend večinoma izplačujejo le velika in zrela podjetja, medtem ko majhna rastoča podjetja dobiček raje ponovno investirajo v podjetje. (Lubej, 2009, 67)

2.3 *Zlato*

Zlato spada med kovine in je staro skoraj toliko kot Zemlja. Najdemo ga na vseh celinah sveta. Že davno v zgodovini je imelo posebno vlogo, saj so ga vrsto stoletij uporabljali kot plačilno sredstvo. Želeli so si ga navadni ljudje, množično so ga uporabljali kralji, faraoni, cerkveni dostojanstveniki za krašenje cerkva in spomenikov, tako rekoč vsi, ki so si ga lahko privoščili.

Zlato je v vseh kulturah izredno cenjeno. Zaradi svoje barve, bleska in obstojnosti je postalo simbol moči, bogastva in vpliva. Zlato simbolizira sonce, brez katerega življenje ni mogoče. Enota, s katero merimo vrednost zlata oz. maso dragih kamnov in čistost zlata, je karat in predstavlja delež čistega zlata v 1000 delih zlitine. (www.elementum.si, 19. 7. 2011)

2.3.1 *Deset razlogov, za nakup zlata*

- Predstavlja zaščito proti inflaciji,

- svetovno konvertibilna valuta,
- skozi čas ohranja realno vrednost,
- centralne banke razvitih držav ga imajo v svojih rezervah tudi več kot 60 % od vseh deviznih rezerv,
- majhna količina predstavlja veliko vrednost,
- prenos na dediče je glede na nepremičnino veliko lažji,
- analitiki napovedujejo, da bo tečaj v naslednjem srednjeročnem obdobju od 3.000 do celo 50.000 dolarjev za 31,1035 gramov (trenutno 1.600 USD ali 1.112,66 EUR),
- vsakdo lahko investira v zlato,
- za zlato se ne plačuje davka na dobiček.

Zlato se v fizični obliki pojavlja kot naložba v obliki palic različnih velikosti in teže.

Slika 2: Zlate palice

Vir: www.elementum.si, 19. 7. 2011

Graf 1: Prikaz vrednosti zlata na borzi v NY za pet let

Vir: www.elementum.si, 19. 7. 2011

2.4 Druge žlahtne kovine – platina

Platino so v 17. stoletju odkrili kolumbijski iskalci zlata. Ime je dobila po svojem izgledu, ki spominja na srebro. V španščini pomeni *la plata* srebro, platina pa je pomanjševalnica od plata.

Prvi primer platine izhaja iz Južne Amerike, ko so v času pred Kolumbom odkrili majhen kip, narejen iz te kovine. V Evropi je prvič omenjena leta 1557, ko so v Južni Ameriki konkvistadorji odkrili večje količine platine – od tod tudi izvira ime. Odkril jo je šele astronom Antonio de Ulloa leta 1735 v Južni Ameriki, na geografski ekspediciji v Peruju. Leta 1801 je angleški zdravnik William Hyde Wollaston ločil prvi čisti primerek platine, njegove metode pa še danes predstavljajo temelj tehnik pridobivanja platine.

Slika 3: Platina

Vir: www.moro.si, 20. 7. 2011

Platina se uporablja za izdelavo katalizatorjev, laboratorijske opreme, nakita, v elektrotehniki in zobni tehniki ter vse več tudi za naložbe.

Graf 2: Gibanje cene platine na borzi v NY

Vir: www.elementum.si, 19. 7. 2011

Oblike platine za naložbe so:

Slika 4: Palice mase unče (31,1035 g), 50 g, 100 g, 250 g in 500 g, čistine 999,5/1000

Vir: www.plemenitekovine.info/platina/varcevanje_v_platini.html, 22. 7. 2011

Slika 5: Kovanci mase unče (31,1035 g), kot so One Noble (Isle of Man), Avstralska koala, Kanadski javorjev list

Vir: www.plemenitekovine.info/platina/varcevanje_v_platini.html, 22. 7. 2011

Že 10 let povpraševanje po platini presega ponudbo in vztrajno narašča. V letu 2006 se je trend obrnil in prvič po desetih letih je ponudba presegla povpraševanje za 0,01 milijon unč. Vendar se je celotno povpraševanje po platini povečalo za 11 odstotkov v primerjavi z letom 2005. Največ platine se uporabi v avtomobilski industriji za proizvodnjo katalizatorjev, kar 61 odstotkov letnega izkopa. Zaradi visoke cene platino pri izdelavi katalizatorjev vse bolj nadomešča paladij.

Avtomobilski trg predstavlja večino povpraševanja po platini. Nadaljujoči porast dizelskih motorjev v tržnem deležu je potisnil porabo platine za katalizatorje na sam vrh. V Evropi je več kot polovica vseh novih lahkih tovornih vozil z dizelskimi motorji in vsebujejo platino. Zaradi visoke cene je delež platine v naložbah izredno nizek. Za nakup platine se po Zakonu o davku na dodano vrednost v Sloveniji obračuna DDV v višini 20 odstotkov. (www.moro.si/plemenite-kovine/platina/, 22.7.2011)

2.5 *Paladij*

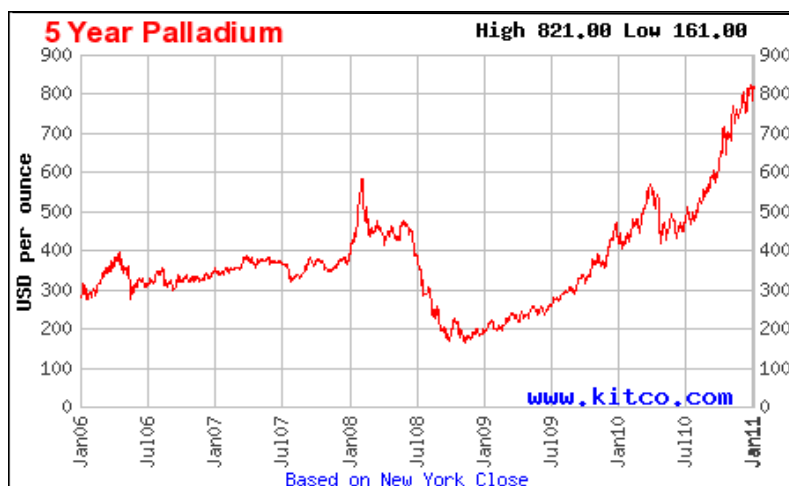
Paladij je leta 1803 odkril fizik in kemik William Hyde Wollaston v ostanku raztopine platine in solne kisline, ko je poskušal izpopolniti tehniko pridobivanja čistih delov platine. Poimenoval ga je po grški boginji modrosti Pallas. Paladij je težji od srebra in lažji od platine ter je svetle, skoraj bele barve.

Slika 6: Paladij

Vir: www.moro.si, 20. 7. 2011

Uporaba paladija se je občutno povečala v 70-ih letih prejšnjega stoletja, ko se je povečalo povpraševanje po katalizatorjih zaradi novih standardov glede emisije škodljivih plinov v avtomobilski industriji. Zaradi vse strožjih in globaliziranih standardov se je v 90-ih letih povpraševanje po paladiju eksponentno povečalo. Zaradi svojih specifičnih, fizikalnih lastnosti se paladij uporablja pri izdelavi katalizatorjev, nakita, v zobni tehniki in drugi visoki tehnologiji v zdravstvu.

Graf 3: Gibanje cene paladija na borzi v NY

Vir: www.elementum.si, 20. 7. 2011

2.5.1 Oblike paladija za naložbe kapitala so:

Slika 7: Palice mase unče (31,1035g), 50 g, 100 g, 250 g in 500 g, čistine 999,5/1000
Vir: www.plemenitekovine.info/paladij/prednosti_investiranja_v_paladij.html,
22. 7. 2011

Slika 8: Kovanci (so zelo redki)

Vir: www.plemenitekovine.info/paladij/prednosti_investiranja_v_paladij.html, 22. 7. 2011

Leta 2005 je kanadska kovnica Royal Canadian Mint začela kovati unčni (31,1035 g) naložbeni kovanec iz paladija Kanadski javorjev list in konec leta 2006 unčni (31,1035 g) naložbeni kovanec Ursa Major & Ursa Minor constellations oziroma Ozvezdje Velikega in Malega medveda.

Nakup paladija je v Sloveniji po Zakonu o davku na dodano vrednost obdavčen s plačilom DDV v višini 20 odstotkov.

V prihodnje se pričakuje večja poraba paladija, posebno v avtomobilski in elektronski industriji. V avtomobilski industriji zaradi vse strožjih standardov ohranjanja okolja tako v Evropi kot tudi v svetu ter iz preprostega ekonomičnega razloga – paladij je cenovno

ugodnejši od platine. EU želi z Zakonom o obvezni uporabi paladija pri izdelavi katalizatorjev doseči, da se zmanjša onesnaženje okolja. Paladij omogoča v katalizatorju izogrevanje plinov do 950 °C, platina samo do 650 °C. Veliko proizvajalcev bencinskih katalizatorjev je že prešlo z uporabe platine na paladij. (www.moro.si/plemenite-kovine/paladij/, 21. 7. 2011)

2.6 Varčevanje na banki

Banke spadajo med depozitne finančne institucije, ki zbirajo depozite varčevalcev in jih nalagajo v obliki posojil. Po teoretični opredelitvi v aktualni slovenski zakonodaji so banke ustanove, katerih dejavnost je opravljanje bančnih poslov, med katere Zakon o bankah in hranilnicah uvršča predvsem posle plačilnega prometa, financiranja, kreditiranja, sprejemanja denarnih vlog, izdajanja poroštev in garancij. Banka naj bi torej bila vsesplošen finančni posrednik, preko katerega se izvaja finančne transferje, najema manjkajoči kapital in zaupa v hrambo trenutno presežni kapital.

Nas bodo zanimala predvsem klasična bančna varčevanja v obliki bančnih depozitov, vezanih vlog in rent.

2.6.1 Bančni depozit

O bančnem depozitu oziroma vlogi govorimo, ko vlagatelj položi ali prenese denar na račun pri banki, banka pa se obveže, da ga bo na zahtevo ali v določenem času vrnila in mu plačala pripadajoče obresti. Bančne vloge razdelimo na vloge na vpogled ali vezane depozite. Vpogledno vlogo pri nas predstavlja vloga na transakcijskem računu in je na razpolago v vsakem trenutku.

Pri varčevanju v obliki vezanih depozitov gre za sklenitev pogodbe med banko in komitentom o vezavi denarnih sredstev za določeno obdobje, za katero bo komitent prejemal dogovorjene obresti. Višina obrestne mere je odvisna od ročnosti depozita in višine vezanih sredstev. Slovenske banke ponujajo pestro izbiro depozitov, na voljo so

vpogledni depoziti, vezave za nekaj dni, en, dva, tri ali več mesecev pa tudi za eno, dve ali več let. Tako ločimo kratkoročne (do enega leta) in dolgoročne (več kot eno leto) vezane depozite.

2.6.2 *Rentno varčevanje*

Rentno varčevanje uvrščamo med oblike dolgoročnega varčevanja. Rentno varčevanje nam po preteku nekega izbranega obdobja prinaša redne in stabilne vire sredstev.

Oblika varčevanja se lahko precej prilagodi potrebam in željam varčevalcev. Možnosti izbire:

- varčujemo lahko v evrih ali drugih valutah,
- varčevanje lahko sklenemo za dobo 3–30 let,
- izplačilo privarčevanih sredstev je lahko enkratno, rentno (mesečna, polletna ali letna izplačila) ali kombinacija naštetih načinov,
- prejemnik rente je varčevalec ali druga oseba, ki jo varčevalec določi ob sklenitvi pogodbe ali kasneje z dodatno izjavo.

Poleg velike prilagodljivosti potrebam in željam varčevalcev pa ima rentno varčevanje tudi svoje slabosti, kot so nelikvidnost, nizka donosnost, obvezno dobo mirovanja in nezmožnost spreminjanja pogodbenih določil.

2.6.3 *Prednosti in slabosti bančnega varčevanja*

PREDNOSTI	SLABOSTI
najmanj tvegane naložbe	znotraj pogodbenega roka ne smemo spreminjati ročnosti vezave in drugih pogojev
nizki stroški	v primeru potrebe po finančnih sredstvih nam banke ponujajo premostitvene kredite, ki se obrestujejo po višji obrestni meri
fiksni donos	padanje donosnosti kratkoročnih varčevanj, zaradi inflacije
državni sistem jamstva v primeru stečaja – Banka Slovenije	omejena ročnost vezanih vlog, zaradi težjega določanja obrestnih mer na dolgi rok – fiksne do 5 let, spremenljive nad 5 let
na voljo široka mreža poslovalnic, zato lažja dostopnost	

Tabela 1: Prednosti in slabosti bančnega varčevanja

Vir: Lasten prikaz

3 PRIMERJAVA MED NALOŽBAMI

3.1 *Informativni izračun naložbe v sklade*

V Sloveniji poznamo več različnih vrst skladov. Za primerjavo smo izbrali sklad, ki ga upravlja družba NKBM Infond. Podatke smo črpali iz Letnega poročila 2010 o petletni donosnosti današnjih podskladov Krovnega sklada Infond. 31. 12. 2005 je poslovalo že 5 vzajemnih skladov (Infond BRIC, Infond Delniški, Infond Energy, Infond Europa in Infond Hrast). Izbrali smo sklada z najvišjim in najnižjim donosom.

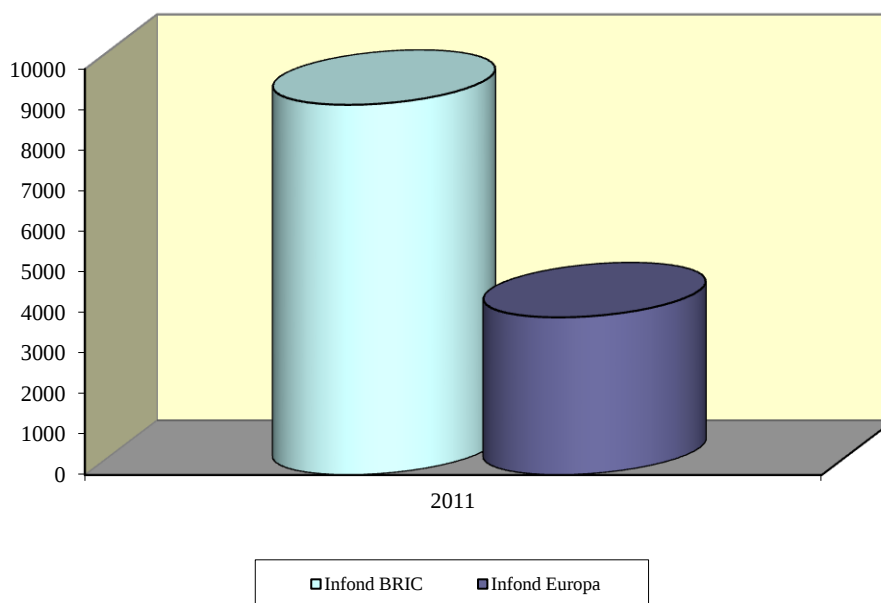
Donosnost na dan 1. 1. 2011:

- najvišji donos, plus 86,95 % za petletno obdobje, je dosegel Infond BRIC,
- najnižji donos, minus 20,31 % za petletno obdobje, je dosegel Infond Europa.

Ob vstopu so se vlagatelju odšteli vstopni stroški in so bili za vse vzajemne sklade enaki. Ob upoštevanju lestvice vstopnih stroškov na dan 1. 1. 2006 se je obračunavalo vstopne stroške v višini 2,5 %. Za vplačilo 5.000,00 evrov po obračunanih vstopnih stroških, bi vlagatelj naložil v sklad 4.878,05 EUR.

Vlagatelj, ki bi 1. 1. 2006 vložil v Infond BRIC neto 4.878,05 evra, bi imel 1. 1. 2011 9.119,50 evra.

Vlagatelj, ki bi 1. 1. 2006 vložil v Infond Europa neto 4.878,05 evra, bi imel 1. 1. 2011 3.887,32 evra.

Graf 4: Prikaz delnic Infond BRIC in Infond Europa

Vir: Lasten prikaz

3.2 Informativni izračun naložbe v delnice

Izbrali smo delnico podjetja Petrol, <http://www.petrol.si>, 23. 7. 2011. Delnica Petrola kotira na Ljubljanski borzi od leta 1997. Petrol je največja slovenska energetska družba. Vse delnice družbe so navadne imenske delnice z nominalno vrednostjo, ki dajejo njihovim imetnikom pravico do udeležbe pri upravljanju družbe, pravico do dela dobička (dividenda) in pravico do ustreznega dela preostalega premoženja po likvidaciji ali stečaju družbe. Vse delnice so delnice enega razreda in so izdane v nematerializirani obliki.

1. 1. 2006 je bila vrednost delnice 296,60 EUR in za 5.042,20 EUR bi kupili 17 delnic. V letu 2006 je delnica dosegla 66,5 % rast glede na leto 2005. 1. 1. 2007 je bila vrednost delnice 500,60 EUR in naša vrednost delnic bi narasla na 8.510,20 EUR. Tudi v letu 2007 je tečaj narasel in 1. 1. 2008 je bila vrednost delnice 904,19 EUR, kar v našem primeru predstavlja vrednost delnic 15.371,23 EUR. V letu 2008 je tečaj delnice nekoliko padel, in sicer za 70,3 % ter je znašal 1. 1. 2009 le 248,02 EUR. Vrednost naših delnic je tako bila le 4.216,34 EUR. V letu 2009 se je tečaj delnice spet nekoliko zvišal, in sicer za 29,7 % in je znašal 1. 1. 2010 317,68 EUR, to za naših 17 delnic pomeni vrednost 5.400,56 EUR. V letu 2010 cene tečaja delnice niso bile najugodnejše, saj so bile konec leta 2010 za 14,6 %

nižje kot leto prej, tako da je bila delnica 1. 1. 2011 vredna 274,00 EUR. Naše delnice so bile januarja 2011 vredne 4.658,00 EUR. V petletnem obdobju bi vrednost naše naložbe padla za 7,62 % ali 384,20 EUR.

Graf 5: Gibanje cen družbe Petrol
Vir: Lasten prikaz

3.3 Informativni izračun naložbe v zlato

Podatke za vrednost zlata v letih od januarja 2006 do januarja 2011 smo poiskali na spletni strani Banke Slovenije. 1. 1. 2006 je bila cena za 1 g zlata 13,93 EUR.

dan	cena za 1g v EUR	količina v g	znesek
1. 1. 2006	13,93	358,94	5.000,00
1. 1. 2007	15,52	358,94	5.570,00
1. 1. 2008	18,09	358,94	6.477,85
1. 1. 2009	19,86	358,94	7.128,55
1. 1. 2010	24,62	358,94	8.836,03
1. 1. 2011	33,97	358,94	12.193,20

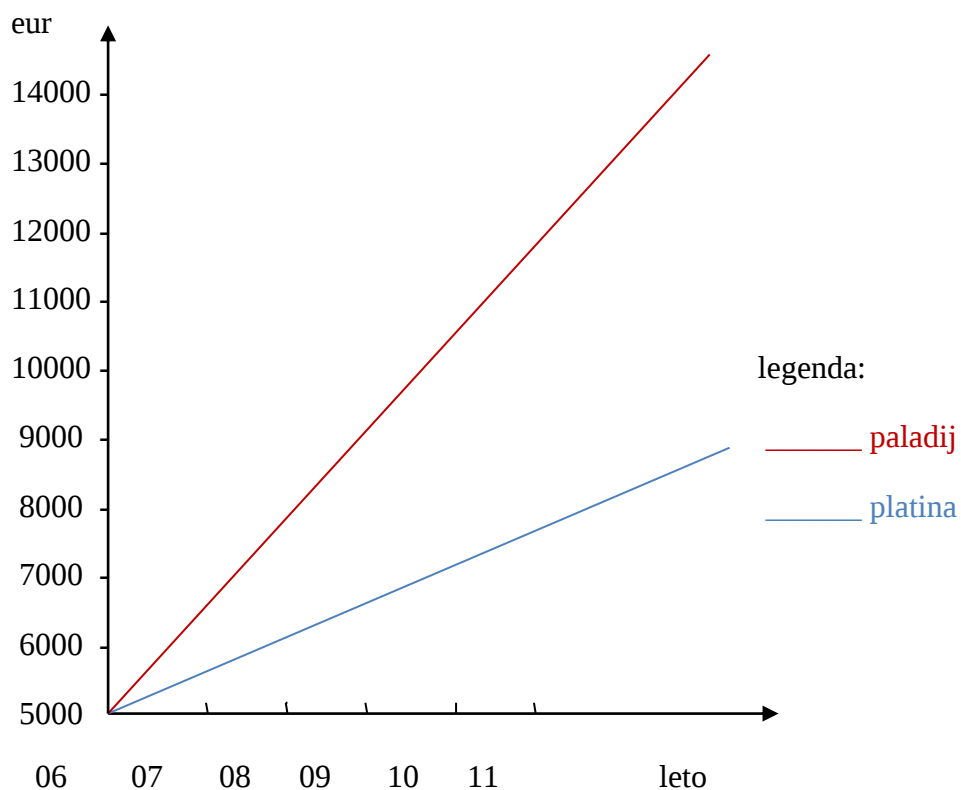
Tabela 2: Cene zlata v letih 2006–2011

Vir: Lasten prikaz

Za 5.000,00 evrov smo januarja 2006 kupili 358,94 g zlata. Od januarja 2006 do januarja 2011 se je vrednost zlata povečala kar za 143,86 % in je bila januarja 2011 12.193,20 EUR.

3.4 Informativni izračun naložbe v platino in paladij

Podatke za vrednost platine in paladija smo poiskali na spletni strani Banke Slovenije, www.bsi.si, 24. 7. 2011. Cena za 1 g platine je bila januarja 2006 26,29 EUR, za 1 g paladija 7,06 EUR. 1. 1. 2006 smo za 5.000,00 EUR kupili 185,74 g platine ali 708,22 g paladija. Vrednost platine je v petletnem obdobju narasla za 56,4 % ali za 2.820,21 EUR. Vrednost paladija pa za 170,68 % ali za 8.534,08 EUR. Iz tega je razvidno, da vrednost paladija narašča hitreje kot vrednost platine.

Graf 6: Prikaz cen paladija in platine
Vir: Lasten prikaz

3.5 Informativni izračun varčevanja na banki

Dolgoročni depozit banka obrestuje po fiksni letni obrestni meri, ki je sestavljena iz referenčne obrestne mere (EURIBOR, LIBOR) in fiksne marže (s sklepom o obrestnih merah določen pribitek/odbitek na referenčno obrestno mero). Banka obračunava obresti z uporabo navadnega obrestnega računa. Za obračun obresti upošteva dejansko število dni v mesecu in letu. Za izračun depozita in rentnega varčevanja 5.000,00 EUR za dobo pet let smo vzeli podatke Nove KBM.

Depozit

glavnica	datum od	datum do	obresti
5.000,00	1. 1. 2006	1. 1. 2007	149,14
5.149,14	1. 1. 2007	1. 1. 2008	207,78
5.356,92	1. 1. 2008	1. 1. 2009	246,18
5.603,10	1. 1. 2009	1. 1. 2010	78,03
5.681,13	1. 1. 2010	1. 1. 2011	52,04
5.733,17	1. 1. 2011		

Tabela 3: Izračun depozita 2006–2011

Vir: Lasten izračun

Rentno varčevanje

glavnica	datum od	datum do	obresti
5.000,00	1. 1. 2006	1. 1. 2007	175,13
5.175,13	1. 1. 2007	1. 1. 2008	213,45
5.388,57	1. 1. 2008	1. 1. 2009	243,52
5.632,09	1. 1. 2009	1. 1. 2010	161,69
5.793,79	1. 1. 2010	1. 1. 2011	83,61
5.877,39	1. 1. 2011		

Tabela 4: Izračun rente 2006–2011

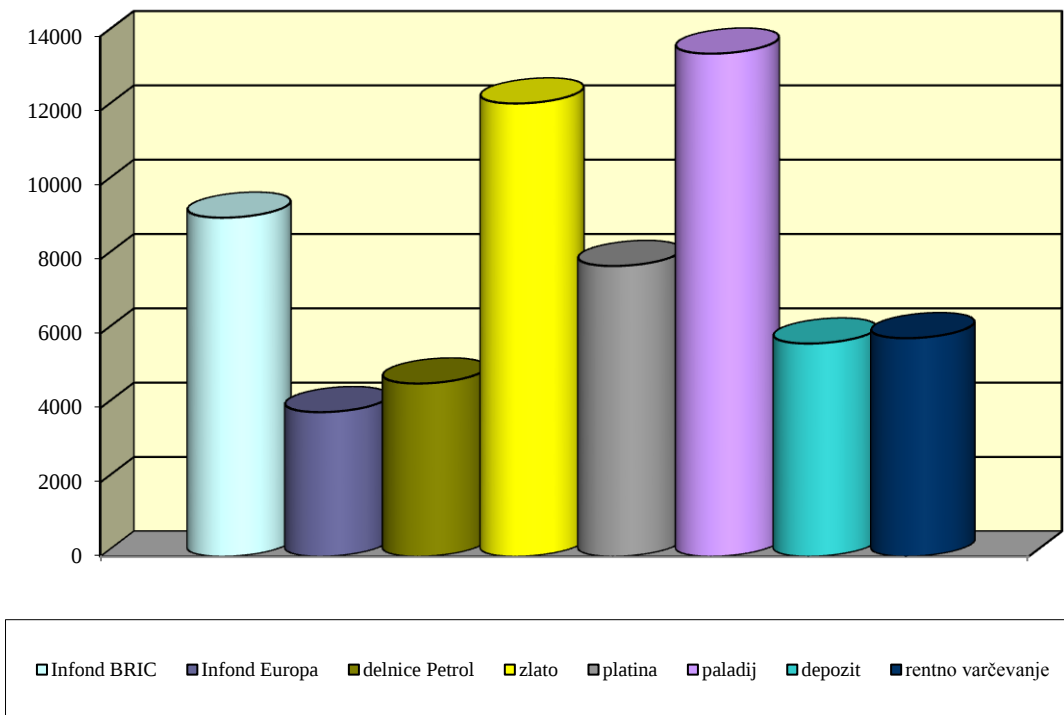
Vir: Lasten izračun

3.6 Najbolj donosna in najmanj donosna naložba

Naredili smo izračune za naložbo v sklade, delnice, zlato, paladij, platino, rentno varčevanje in bančni depozit za 5.000,00 EUR in dobo pet let. Od januarja 2006 do januarja 2011.

Donosnost naložbe v sklade je odvisna od vrste sklada, za katerega se odločimo. Izbrali smo dva sklada, enega z največjim donosom in enega z najmanjšim donosom. Največji donos je dosegel sklad Infond BRIC 9.119,51, najmanjšega pa Infond Europa 3.887,32 EUR. Z vložkom v sklad Infond BRIC bi imeli 86,95 % donos, z vložkom v sklad Infond Europa bi imeli izgubo za 20,31 %. Prav tako je donosnost v delnice odvisna od tega, za katero vrsto oz. podjetje se odločimo. Izračun smo naredili za delnico Petrola, ki je v petletnem obdobju padla za 7,62 % in s tem zmanjšala vrednost naše naložbe, ki je bila na koncu petletnega obdobja 4.658,00 EUR. Vrednost zlata je v našem petletnem obdobju narasla za 143,86 % ali za 7.193,20, vrednost naše naložbe je 12.193,20 EUR. Vrednost platine je narasla za 56,4 %, vrednost naložbe je 7.820,21 EUR, prav tako je narasla tudi vrednost paladija, in sicer za 170,68 %, vrednost naložbe je 13.534,08 EUR. Primerjali smo še rentno varčevanje in depozit za dobo pet let s spremenljivo obrestno mero. Rentno varčevanje nam prinese 17,55-odstotni donos, vrednost naložbe je 5.877,39 EUR, donosnost depozita je nižja in je 14,66 %, naša naložba je vredna 5.733,17 EUR.

Glede na izračune nam je v obdobju od 1. 1. 2006 do 1. 1. 2011 prinesla največji donos naložba v paladij, in sicer kar 170,68 % donos. Najmanjši donos bi imeli pri bančnem depozitu – 14,66 %. 20,31 % izgubo bi imeli z naložbo v sklad Infond Europa. Najdonosnejša je naložba v žlahtne kovine.

Graf 7: Prikaz vrednosti naložb 1. 1. 2011

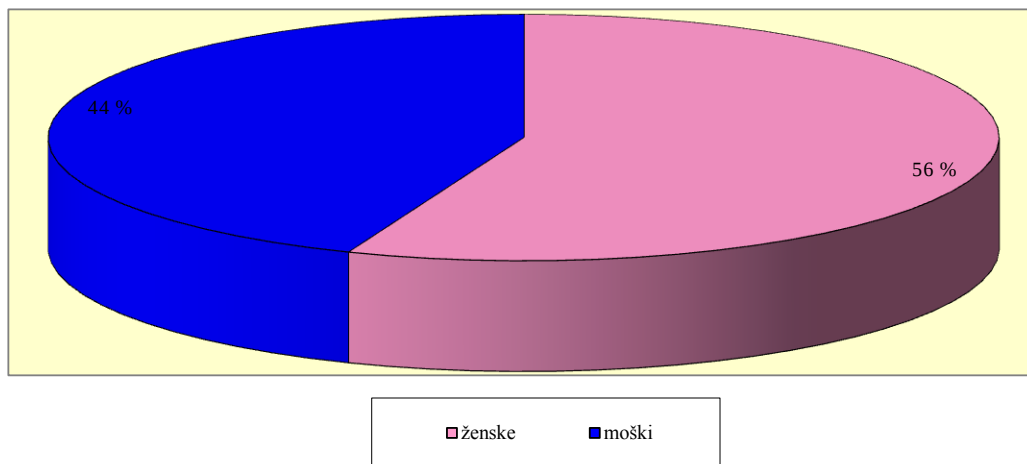
Vir: Lasten prikaz

4 RAZISKAVA MNENJ IN POZNAVANJA NALOŽB

Raziskavo mnenj in poznavanja naložb smo naredili z anketnim vprašalnikom. Anketni vprašalnik je bil anonimen in sestavljen iz desetih vprašanj. Anketiranci so bile naključno izbrane fizične osebe. Izpolnjenih imamo 100 vprašalnikov. Zanimalo nas je predvsem, katere vrste varčevanja oz. naložb anketiranci poznajo, če varčujejo za starost in če so vključeni v dodatno pokojninsko zavarovanje. Pri raziskavi nas je še zanimalo mnenje anketirancev, katera naložba oz. varčevanje je po njihovem mnenju najdonosnejše in katero je najbolj varno.

4.1 Rezultati anketiranja

Prvo vprašanje se je nanašalo na spol anketirancev. Anketirali smo 100 oseb, od tega je bilo 56 žensk in 44 moških.

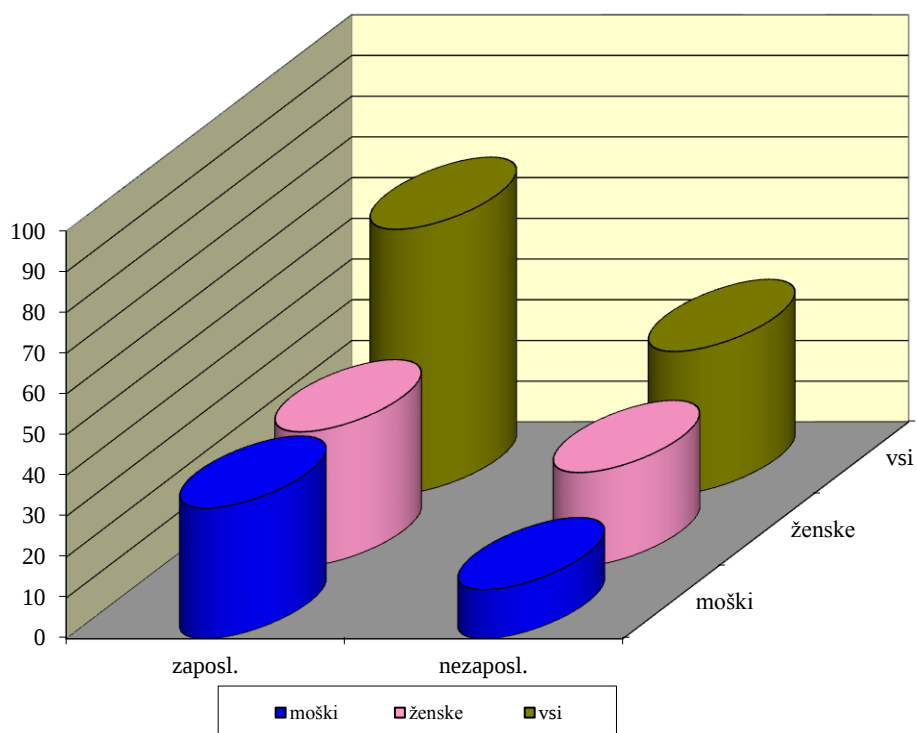

Graf 8: Prikaz anketiranih po spolu

Vir: Lastna raziskava

Graf prikazuje, da je od vseh anketirancev 56 % žensk in 44 % moških.

Drugo vprašanje se je nanašalo na zaposlitev anketirancev.

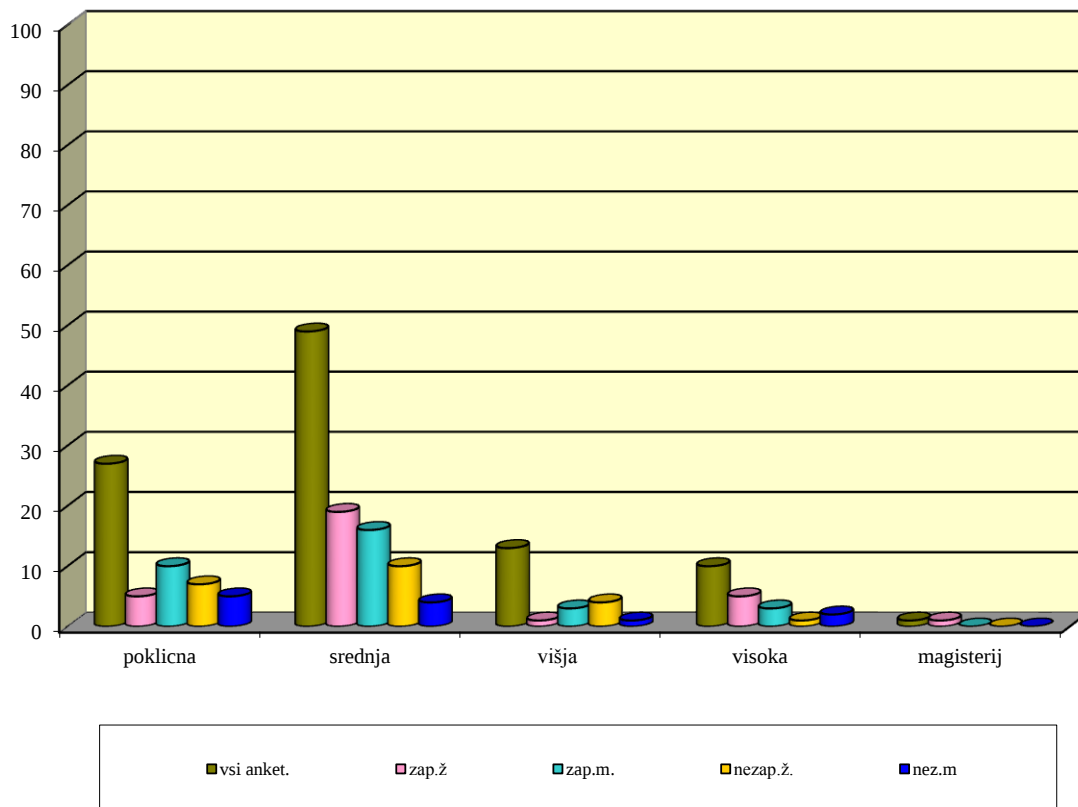

Graf 9: Prikaz zaposlenih in nezaposlenih po spolu

Vir: Lastna raziskava

Vseh zaposlenih žensk je 33, nezaposlenih je 23 žensk. Od vseh moških je zaposlenih 32, nezaposlenih je 12 moških. To pomeni, da je od vseh anketiranih zaposlenih 65 in nezaposlenih 35 oseb.

Tretje vprašanje se je nanašalo na izobrazbo anketirancev.

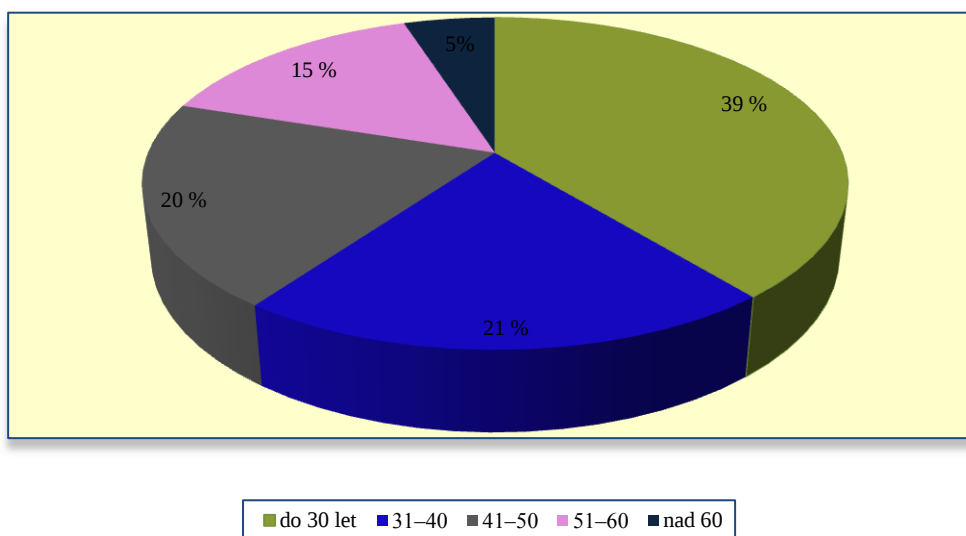

Graf 10: Primerjava zaposlenih moških in žensk po izobrazbi

Vir: Lastna raziskava

Od vseh vprašanih jih ima 27 poklicno izobrazbo, 49 srednjo, 13 višjo, 10 visoko in 1 magisterij. Naredili smo primerjavo, koliko in s kakšno izobrazbo je zaposlenih in koliko je nezaposlenih moških in žensk. Pri prejšnjem vprašanju smo ugotovili, koliko je zaposlenih in koliko nezaposlenih žensk in moških. Zaposlenih žensk s poklicno izobrazbo je 5, s srednjo 19, z višjo 5, z visoko 4 in ena vprašana z magisterijem. Zaposlenih moških s poklicno izobrazbo je 10, s srednjo 16, z višjo 3, z visoko prav tako 3, nihče od vprašanih nima magisterija. Nezaposlenih žensk s poklicno izobrazbo je 7, s srednjo 10, z višjo 4, z visoko 1. Nezaposlenih moških s poklicno izobrazbo je 5, s srednjo 4, z višjo 1, z visoko 2 vprašana.

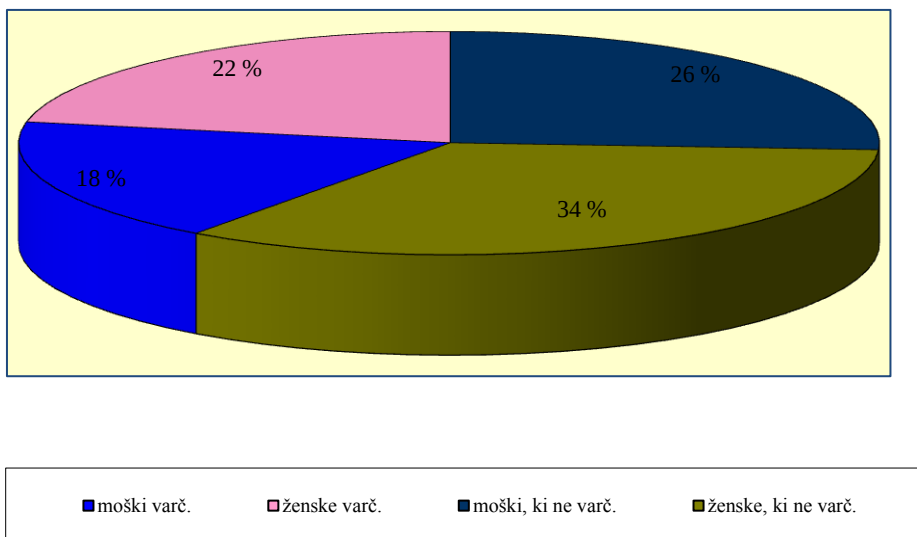
Četrto vprašanje se je nanašalo na starost anketiranih.

Graf 11: Prikaz anketiranih po letih
Vir: Lastna raziskava

Največje število anketiranih je starih do 30 let (39 anketiranih), od 31 do 40 let je starih 21 anketiranih, od 41 do 50 let je starih 20 anketiranih, od 51 do 60 let je starih 15 in nad 60 let je starih 5 anketiranih.

Peto vprašanje se je nanašalo na varčevanje za starost.

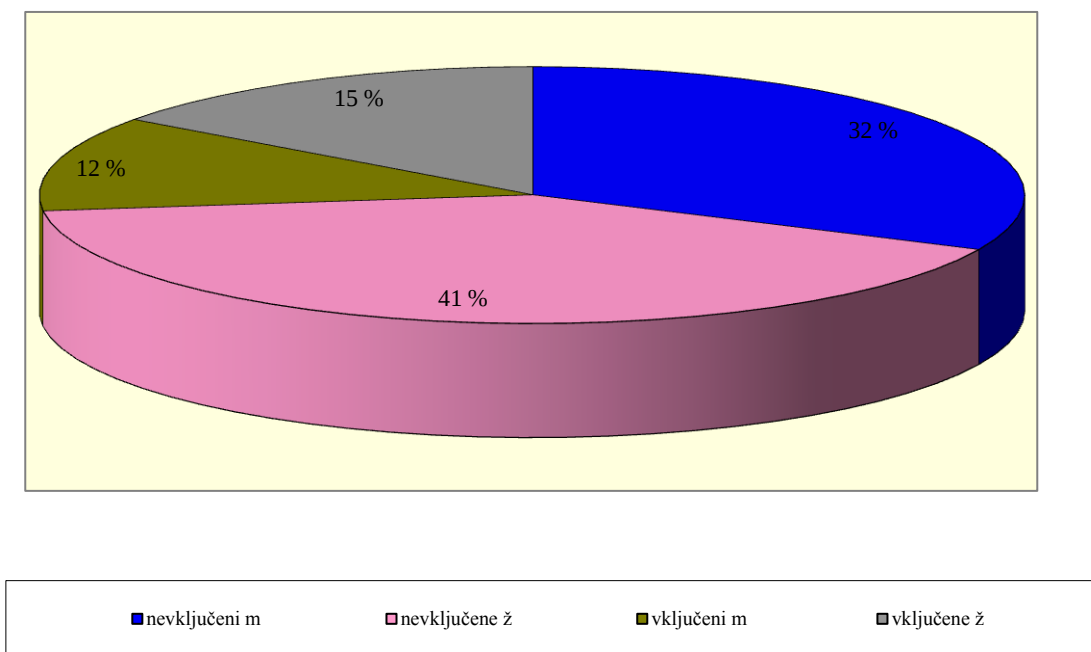
Graf 12: Prikaz varčevalcev po spolu
Vir: Lastna raziskava

Pri tem vprašanju smo naredili analizo, koliko žensk in koliko moških varčuje za starost. Ugotovili smo, da za starost varčuje več žensk kot moških. Od vseh žensk jih za starost

varčuje 22, ne varčuje 34 žensk, od vseh moških za starost varčuje 18, ne varčuje pa 26 moških.

Z grafa smo ugotovili, da za starost varčuje 22 % žensk, moških varčuje za starost 18 %, žensk za starost ne varčuje 34 % in moških ne varčuje za starost 26 %.

Šesto vprašanje se je nanašalo na poizvedovanje, ali so anketiranci vključeni v dodatno pokojninsko zavarovanje – tako imenovani II. steber.

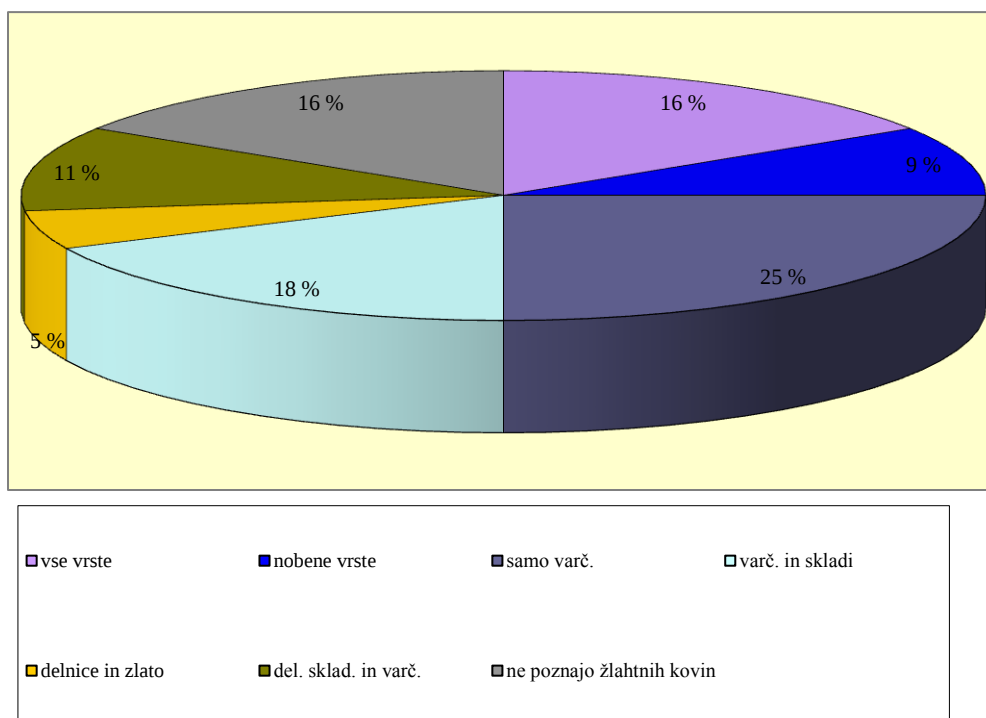

Graf 13: Vključenost moških in žensk v dodatno pokojninsko zavarovanje
Vir: Lastna raziskava

V dodatno pokojninsko zavarovanje je vključenih 15 žensk in 12 moških.

Iz analize vprašanja pet in šest smo ugotovili, da za starost varčuje več žensk kot moških.

Sedmo vprašanje se je nanašalo na poznavanje različnih vrst varčevanja. Podanih je bilo pet vrst varčevanja: skladi, delnice, zlato, žlahtne kovine (platina) in varčevanje na banki.

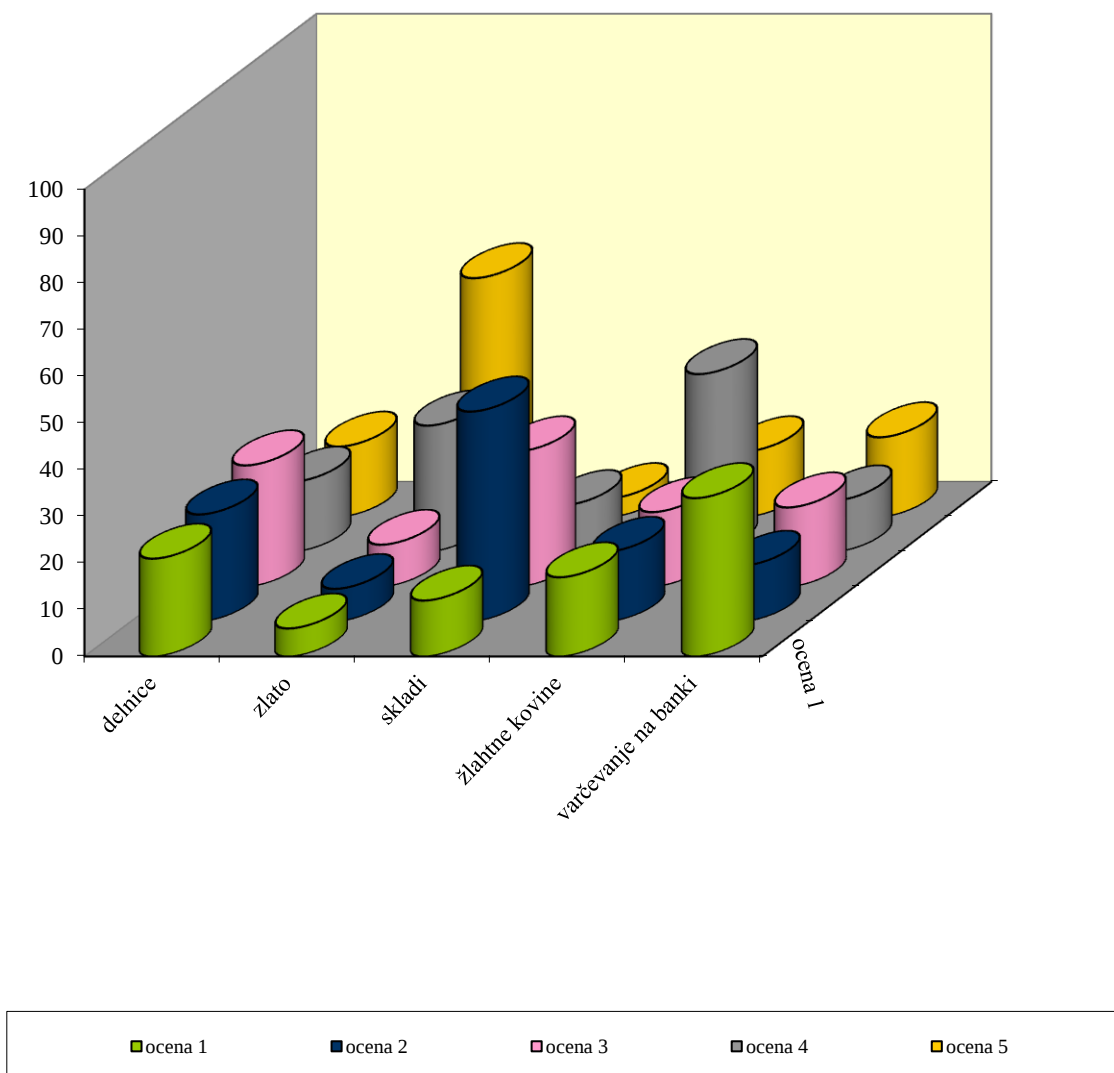

Graf 14: Prikaz poznavanja različnih vrst naložb

Vir: Lastna raziskava

Ugotovili smo, da največ oseb pozna samo varčevanje na banki, takšnih oseb je 25. Varčevanje in sklade pozna 18 oseb, vse vrste naštetih varčevanj pozna 16 oseb. Naložbe v žlahtne kovine ne pozna 16 oseb, poznajo pa vse ostale naštete. Delnice, sklade in varčevanje pozna 11 oseb. 5 oseb pozna samo naložbe v delnice in zlato. Med anketiranimi je tudi nekaj oseb, ki ne poznajo nobene od naštetih vrst varčevanja oz. naložb, takšnih oseb je 9.

Osmo vprašanje se je nanašalo na mnenje anketirancev o donosnosti različnih oblik varčevanja. Naložbe so označili od ena do pet. Najdonosnejšo so označili s pet, najmanj donosno pa z ena. Po mnenju anketiranih je najdonosnejša naložba v zlato, najmanj donosno pa je varčevanje na banki.

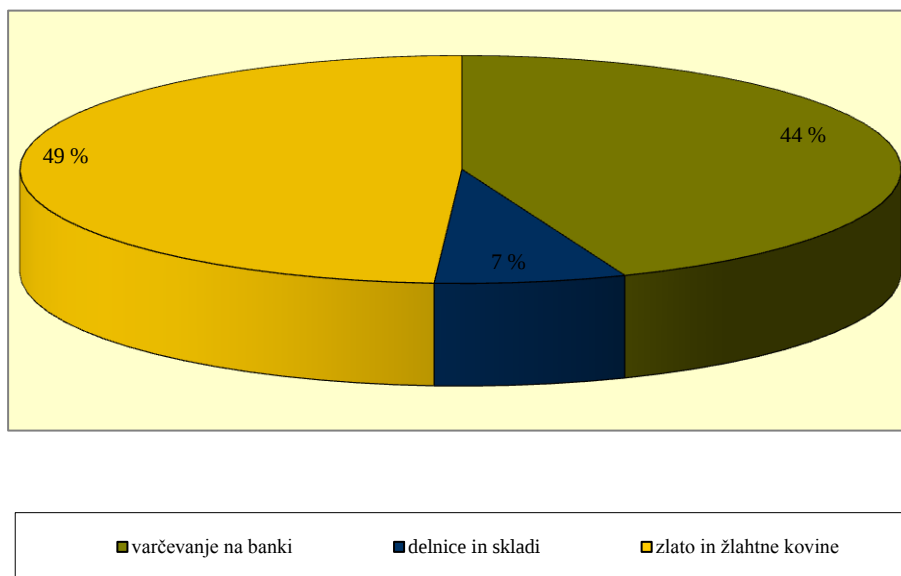
Graf 15: Mnenja o donosnosti

Vir: Lastna raziskava

Graf prikazuje ocene glede na vrsto varčevanja. Po mnenju večine je najdonosnejše vlaganje v zlato, za oceno pet se je odločilo kar 51 % anketiranih, za oceno štiri 27 % anketiranih, za oceno tri 9 %, oceno dva 7 % in oceno ena 6 % anketiranih. Naslednja bolj donosna oblika je naložba v žlahtne kovine. Za oceno pet se je odločilo 14 % anketiranih, za oceno štiri 38 % anketiranih, za oceno tri 16 %, za oceno dva 15 % in za oceno ena 17 % anketiranih. Naslednja donosna naložba bi bila v delnice. Za oceno pet se je odločilo 15 % anketiranih, za oceno štiri prav tako 15 %, za oceno tri 26 %, za oceno dva 23 % in za oceno ena se je odločilo 21 % anketiranih. Četrta po donosnosti je naložba v sklade. Za oceno pet se je odločilo 4 % anketiranih, za oceno štiri 10 %, za oceno tri 29 %, za oceno dva 45 % in za oceno ena 12 % anketiranih. Zadnje po donosnosti je varčevanje na banki.

Za najslabšo oceno ena se je odločilo 43 % anketiranih, za oceno dva 12 %, za oceno tri 17 %, za oceno štiri 11 % in za oceno pet 17 % anketiranih.

Deveto vprašanje se je nanašalo na mnenje anketirancev o najbolj varni naložbi. Po mnenju večine je najbolj varna naložba v zlato in žlahtne kovine, zatem varčevanje na banki in nazadnje naložba v delnice in sklade.

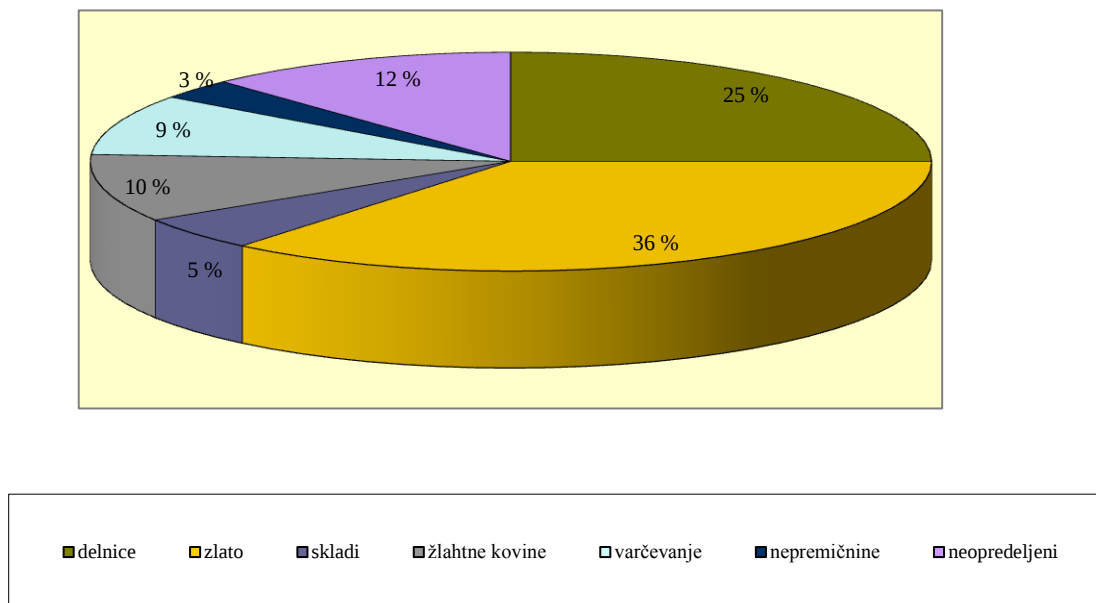

Graf 16: Naložbe glede na varnost

Vir: Lastna raziskava

Graf 15 prikazuje, da je po mnenju 49 % vprašanih najbolj varna naložba zlato in žlahtne kovine. Po mnenju 44 % vprašanih je najbolj varna naložba varčevanje na banki. Nekaj vprašanih (7 %) meni, da je najbolj varna naložba v delnice in sklade.

Deseto vprašanje se je nanašalo na mnenje anketirancev o tem, katera naložba prinese največje donose. Mnenja so zelo različna, prikazali smo jih grafično.

Graf 17: Mnenja anketiranih o donosih na naložbo

Vir: Lastna raziskava

Ugotovili smo, da po mnenju večine največji donos prinesejo naložbe v zlato, tako meni 36 % vprašanih, sledijo delnice (25 % vprašanih), zatem naložbe v žlahtne kovine (10 %), 9 % se je odločilo za varčevanje na banki. Na zadnje mesto se je uvrstila naložba v sklade (5 %). Od vseh vprašanih se jih 12 % ni opredelilo, 3 % se jih je odločilo za naložbe v nepremičnine.

5 FAZE PROJEKTA, ČASOVNA IZVEDBA NALOG TER STROŠKI PROJEKTA

5.1 Faze projekta

Projekt v tej diplomski nalogi smo razdelili na štiri faze:

- V prvi fazi smo raziskali donosnost različnih naložb.
- V drugi fazi smo izvedli anketo.
- V tretji fazi smo rezultate ankete obdelali.
- V četrti fazi smo rezultate primerjali s predpostavkami oziroma hipotezami, ki smo jih postavili v diplomski nalogi.

5.2 Časovna izvedba projekta

Tabela izvedbe projekta:

Faza projekta/čas trajanja	01.07. 11 15.07. 11	15. 07.11 30. 07.11	30. 07. 11 10. 08. 11	10. 08. 11 18. 08.11
1. FAZA Izračun donosnosti naložb				
2. FATA Izvedba ankete				
3. FAZA Analiza ankete				
4. FAZA Sprejemanje zaključkov				

Tabela 5: Izvedba projekta

Vir: Lasten prikaz

5.3 *Stroški projekta*

V zvezi s projektom niso nastali posebni stroški, ker smo pripravili hipotetične izračune različnih naložb, za katere nismo porabili nobenih finančnih sredstev.

Prav tako so bili stroški izvedbe ankete minimalni.

6 ZAKLJUČEK

V diplomski nalogi smo predstavili in primerjali različne vrste varčevanja oz. naložbe. Podrobneje smo predstavili pet vrst naložb oz. varčevanj. Naredili smo primerjavo za petletno obdobje, od 1. 1. 2006 do 1. 1. 2011, z vložkom 5.000,00 EUR. Povprašali smo tudi fizične osebe, kaj menijo o varčevanjih in v kolikšni meri jih poznajo.

Predstavili smo sklade. Naredili smo izračun za sklad Infond BRIC in Infond Europa. Pri tem smo ugotovili, da lahko z vlaganjem v sklade veliko dobimo ali izgubimo, odvisno za kateri sklad se odločimo. Pri skladu Infond BRIC nam je premoženje naraslo za 86,95 %, pri skladu Infond Europa se je zmanjšalo za 20,31 %.

V nalogi smo predstavili delnice. Za primerjavo smo vzeli delnico Petrola. Podatke za delnico smo vzeli iz letnega poročila podjetja Petrol in ugotovili, da so se tečaji za delnico v petletnem obdobju zelo spreminjali. Po podatkih bi se na koncu petega leta naša vrednost naložbe zmanjšala za 7,62 %.

Predstavili in primerjali smo tudi naložbo v zlato. Podatke za zlato smo poiskali na spletni strani Banke Slovenije za primerjalno obdobje. Vrednost zlata je v tem obdobju naraščala in vrednost naše naložbe bi se povečala za 143,86 %. Po naših izračunih je zlato druga najdonosnejša naložba, pred njo je še naložba v paladij, s katero bi se naše premoženje povečalo za 170,68 %. Med kovinami smo primerjali še platino in ugotovili, da bi nam prinesla 56,4 % donos.

Primerjali smo še varčevanje na banki. Izračun smo naredili za rentno varčevanje in depozit za dobo pet let. Pri rentnem varčevanju bi bil donos 17,55 %, pri depozitu 14,66 %.

Na podlagi vseh izračunov lahko sklepamo, da sta v petletnem obdobju prinesli največji dobiček naložbi v paladij in zlato, zato ugotavljamo, da je najdonosnejša naložba v žlahtne kovine. Na podlagi ankete smo ugotovili, da večina anketiranih meni, da največji donos prinese naložba v zlato in žlahtne kovine, kar je sorodno našim izračunom.

Ugotavljamo, da smo izpolnili vse postavljene cilje te diplomske naloge, saj smo predstavili različne vrste naložb, jih primerjali med seboj, ugotovili, da je pred odločitvijo o posamezni naložbi potrebna analiza, ki jo lahko izvede strokovno usposobljena oseba. Hkrati je bila izvedena anketa o poznavanju naložb, ki je v glavnem potrdila naša predvidevanja.

7 LITERATURA IN VIRI

7.1 Literatura

1. Jesenek, M.: *Vodnik za preračunljivo investiranje*, Pozoj, Velenje, 2003.
2. Lubej, S.: *Urejene osebne finance za vsakogar*, Kapital, Maribor, 2009.
3. Žnidaršič-Krajnc, A.: *Investicijski skladi v Sloveniji – (ne)uspeh in za koga*, Dej, Postojna, 1999.

7.2 Internetni viri

1. www.elementum.si, 19. 7. 2011
2. <https://www.moro.si/>, 20. 7. 201
3. http://www.plemenitekovine.info/platina/varcevanje_v_platini.html, 22. 7. 2011
4. <https://www.moro.si/plemenite-kovine/platina/>, 22. 7. 2011
5. http://www.plemenitekovine.info/paladij/prednosti_investiranja_v_paladij.html, 22. 7. 201
6. <http://www.petrol.si>, 23. 7. 2011
7. <http://www.bsi.si>, 24. 7. 2011

8 PRILOGE

1. Anketni vprašalnik:

ANKETA

Spoštovani!

Moje ime je Alojzija Petovar sem študentka na strokovni šoli Academia in v diplomski nalogi raziskujem koliko znanja imajo občani o varčevanju in v kakšnih oblikah varčujejo. Vprašalnik je anonimen in z izpolnitvijo le tega mi boste v veliko pomoč.

1. Spol:

- a) ženska b) moški

2. Ste zaposleni?

- a) da b) ne

3. Izobrazba:

- a) poklicna b) srednja c) višja d) visoka
e) magisterij ali več

4. Starost:

- a) do 30 let b) od 31 do 40 let c) od 41 do 50 let
d) od 51 do 60 let e) nad 60 let

5. Ali varčujete za starost?

- a) da b) ne

Ali ste vključeni v katero izmed oblik dodatnega pokojninskega zavarovanja, tako imenovani II. steber?

- a) da b) ne

6. Poznate katero od naštetih vrst varčevanja, če je vaš odgovor da obkrožite vrsto varčevanja, ki jo poznate?

- a) da b) ne
delnice zlato skladi žlahtne kovine (platina) varčevanje na banki

7. Kaj menite katera oblika varčevanja je donosnejša? (razvrstite naložbe tako, da označite najbolj donosno z 5, naslednjo manj donosno z 4, naslednjo z 3, naslednjo z 2 in najmanj donosno z 1)

- _____ delnice
_____ zlato
_____ skladi
_____ žlahtne kovine(platina)
_____ varčevanje na banki (depoziti)

8. Katera naložba je po vašem mnenju najbolj varna? (obkrožite številko pred naložbo)

1. Varčevanje na banki
2. Vlaganje v delnice in sklade
3. Naložba v zlato ali druge žlahtne kovine

9. Katera naložba po vašem mnenju prinese največje donose?

HVALA ZA VAŠE SODELOVANJE!

